

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
«Моделювання агрополітичних рішень за допомогою
АГМЕМОД»

Ступінь вищої освіти - Бакалавр
Спеціальність 051 «Економіка»
Освітня програма «Міжнародна економіка»
Рік навчання 4, семестр 8
Форма навчання денна
Кількість кредитів ЄКТС 5
Мова викладання українська

Лектор курсу
Контактна інформація
лектора (e-mail)
Сторінка курсу в eLearn

д.е.н., професор Діброва А.Д.

---

dibrova@nubip.edu.ua

ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Метою дисципліни є надання студентам знань і практичних навичок у використанні економетричної моделі «AGMEMOD» для аналізу агрополітичних рішень, оцінки їх впливу на аграрні ринки, а також прогнозування наслідків аграрної політики в контексті глобальних і національних змін. В рамках курсу здобувачі вищої освіти ознайомляться з основами моделювання агрополітичних рішень, а також вивчать, як ці рішення можуть змінювати економічну ситуацію в аграрному секторі та в цілому в країні.

Набуття компетентностей:

Інтегральна компетентність (ІК): здатність розв'язувати складні спеціалізовані завдання та практичні проблеми у сфері обліку, аудиту, аналізу та оподаткування в процесі професійної діяльності, що передбачає застосування теорій та методів економічної науки і характеризується комплексністю й невизначеністю умов.

Загальні компетентності (ЗК):

ЗК4. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях;

ЗК7. Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій.

Фахові (спеціальні) компетентності (СК):

СК6. Здатність застосовувати економіко-математичні методи та моделі для вирішення економічних задач;

СК7. Здатність застосовувати комп'ютерні технології та програмне забезпечення з обробки даних для вирішення економічних завдань, аналізу інформації та підготовки аналітичних звітів.

СК9. Здатність прогнозувати на основі стандартних теоретичних та економетричних моделей соціально-економічні процеси.

Програмні результати навчання:

ПРН12. Застосовувати набуті теоретичні знання для розв'язання практичних завдань та змістовно інтерпретувати отримані результати;

ПРН13. Ідентифікувати джерела та розуміти методологію визначення і методи отримання соціально-економічних даних, збирати та аналізувати необхідну інформацію, розраховувати економічні та соціальні показники;

ПРН19. Використовувати інформаційні та комунікаційні технології для вирішення соціально-економічних завдань, підготовки та представлення аналітичних звітів.

СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Тема	Години (лекції/лабораторні, практичні, семінарські)	Результати навчання	Завдання	Оцінювання (бали)
8 семестр				
Модуль 1				
ТЕОРЕТИКО-МЕТОДОЛОГІЧНІ ЗАСАДИ МОДЕЛЮВАННЯ АГРОПОЛІТИЧНИХ РІШЕНЬ ЗА ДОПОМОГОЮ АГМЕМОД				
Тема 1. Вступ до моделювання агрополітичних рішень	3/5/15	Розуміти сутність основних економетричних моделей та принципів часткової рівноваги. Знати основні принципи та структуру моделі «AGMEMOD» та роль агрополітики	Здача реферату та практичної роботи. Написання тестів, ессе. Виконання самостійної роботи (в.т.ч. в elearn),	10
Тема 2. Теоретичні основи економетричних моделей часткової рівноваги для аграрної економіки	6/5/15	Знати принципи моделювання економіки за допомогою «AGMEMOD» та структуру параметрів і змінних в аграрних моделях. Розуміти міжсекторальні зв'язки між аграрним сектором та іншими секторами економіки та вплив зовнішньоекономічних факторів на аграрний розвиток	неформальна освіта (зарахування 3 бали по темі)	12
Тема 3. Моделювання впливу агрополітики на аграрний сектор	6/5/15	Знати основні підходи до оцінки впливу державних субсидій на аграрний сектор. Розуміти економічні наслідки введення митних тарифів та квот. Знати основні підходи до моделювання впливу політики вільної торгівлі на аграрні ринки		12
Модуль 2. ПРАКТИЧНІ ЗАСАДИ МОДЕЛЮВАННЯ АГРОПОЛІТИЧНИХ РІШЕНЬ ЗА ДОПОМОГОЮ АГМЕМОД				
Тема 4. Прогнозування агрополітичних змін і сценаріїв	6/5/15	Знати основні підходи до прогнозування змін у попиті і пропозиції аграрних товарів. Розуміти принципи моделювання	-//-	12

		глобальних економічних шоків та їх впливу на аграрну економіку. Знати основні підходи до оцінки майбутніх змін у зовнішній торгівлі та внутрішньому ринку сільськогосподарської продукції		
Тема 5. Практичне застосування AGMEMOD для аналізу агрополітичних рішень	6/5/15	Вміти працювати з програмним забезпеченням «AGMEMOD». Створювати прості моделі для аграрних ринків за допомогою «AGMEMOD» та моделювати різні агрополітичних сценаріїв і аналіз їх ефективності	-//-	12
Тема 6. Розробка агрополітичних рекомендацій на основі моделювання	3/5/15	Здійснювати оцінку результатів моделювання та формулювання політичних рекомендацій. Вміти розробляти стратегії для моделювання прогнозів на основі результатів аналізу. Знати основні підходи до оцінки економічних і соціальних наслідків агрополітики	-//-	12
Всього за 1 семестр	30/30/90			70
Екзамен				30
Всього за курс	150			100

ПОЛІТИКА ОЦІНЮВАННЯ

Політика щодо дедлайнів та перескладання:	Роботи, які здаються із порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку (75% від можливої максимальної кількості балів за вид діяльності). Перескладання модулів відбувається із дозволу лектора за наявності поважних причин (наприклад, лікарняний).
Політика щодо академічної доброчесності:	Списування під час контрольних робіт та екзаменів заборонені (в т.ч. із використанням мобільних девайсів). Мобільні пристрої дозволяється використовувати лише під час он-лайн тестування та підготовки практичних завдань під час заняття. Реферати та тези доповідей, інші наукові роботи повинні мати коректні

	текстові посилання на використану літературу. Виявлення ознак академічної недоброчесності в письмовій роботі студента є підставою для її незарахування викладачем, незалежно від масштабів плагіату чи обману.
Політика щодо відвідування:	Відвідування занять є обов'язковим компонентом оцінювання. Студент зобов'язаний відвідувати заняття всіх видів відповідно до встановленого розкладу, не запізнюватися, мати відповідний зовнішній вигляд. У разі відсутності з поважних причин (через хворобу) необхідно надати відповідну довідку. Пропущені заняття відпрацьовувати в визначений викладачем час на консультаціях. За об'єктивних причин (наприклад, хвороба, міжнародне стажування) навчання може відбуватись індивідуально (в он-лайн формі за погодженням із деканом факультету)

ШКАЛА ОЦІНЮВАННЯ ЗНАТЬ ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ

Рейтинг здобувача вищої освіти, бали	Оцінка національна за результати складання екзаменів заліків	
	екзаменів	заліків
90-100	відмінно	зараховано
74-89	добре	
60-73	задовільно	
0-59	незадовільно	не зараховано

РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ

1. Кваша С. М., Діброва А. Д., Нів'євський О. В., Мартишев П. А. Аграрна політика: навчальний посібник. 2-ге видання, перероблене і доповнене. Київ: НУБіП України, 2022. 316 с.
2. Агакерімова Р. Вплив війни в Україні на національну та глобальну продовольчу безпеку. *Економіка та суспільство*. 2023. № 50. URL: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2023-50-53>.
3. Аграрний сектор України: наслідки війни та перспективи відновлення. DLF attorneys-at-law. URL: <https://dlf.ua/en/ukraine-s-agricultural-sector-the-war-impact-and-recovery-prospects>.
4. Бойко В., Бойко Л. Продовольча безпека та ризики для аграрного виробництва під час війни в Україні. *Економіка та суспільство*. 2022. № 41. URL: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2022-41-27>.
5. Вдовенко Л. Інструменти державної фінансової підтримки аграрного сектора в умовах воєнного стану. *Економіка та суспільство*. 2022. № 44. URL: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2022-44-82>
6. Діброва А. Д., Крилов Я. О., Діброва Л. В., Діброва М. А. *Регулювання ринку зерна України в умовах глобальних викликів*: монографія. Ніжин: Видавець ПП Лисенко М. М., 2020. 160 с
7. Діброва А., Діброва Л., Чміль А., Діброва М., Гузь М. Моделювання впливу вартості мінеральних добрив на результативність виробництва й експорту кукурудзи з України. *Agricultural and Resource Economics*. 2022. Vol. 8. No.3. Pp. 123–152. <https://doi.org/10.51599/are.2022.08.03.07>.
8. Долаючи обмеження: засади адаптивних рішень та систем: [монографія] / [А.Д. Діброва та ін.]; за ред. А. Д. Діброви, В. Є. Андрієвського; Нац. ун-т біоресурсів і природокористування України, Ін-т розвитку адаптивних систем Київ, 2020. 896 с.
9. Електронна бібліотека НУБіП України. <https://nubip.edu.ua/node/17325>.
10. Жураковська Л. А. Ключові політики та заходи для підтримки аграрного сектора України в умовах воєнного стану. К.: НІСД, 2023. URL: https://niss.gov.ua/sites/default/files/2023-11/az_agrarnyi-sector30112023.pdf

11. Калетнік Г. М., Гончарук І. В., Ємчик Т. В., Лутковська С. М. Аграрна політика та земельні відносини: підручник. Вінниця, ВНАУ, 2020. 307 с.
12. Коритний О. Особливості аграрної політики ЄС: можливості для України. *Науковий вісник Полісся*, (2(21)). 2021. С. 52–56. [https://doi.org/10.25140/2410-9576-2020-2\(21\)-52-56](https://doi.org/10.25140/2410-9576-2020-2(21)-52-56)
13. Негрей М., Тараненко А., Костенко І. Аграрний сектор України в умовах війни: проблеми та перспективи. *Economy and Society*. 2022. № 40. URL: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2022-40-38>.
14. Офіційний сайт Державної служби статистики України. <http://www.ukrstat.gov.ua>.
15. Офіційний сайт Кабінету Міністрів України. <http://www.kmu.gov.ua/control>.
16. Офіційний сайт Міністерства аграрної політики та продовольства України. <https://minagro.gov.ua>.
17. Офіційний сайт Міністерства економіки України. <https://www.me.gov.ua>.
18. Офіційний сайт Міністерства сільського господарства США. <http://www.usda.gov/wps/portal/usda/usdahome>.
19. Офіційний сайт Міністерства фінансів України. <https://www.mof.gov.ua/uk>.
20. Офіційний сайт Німецько-українського агрополітичного діалогу. <https://www.apd-ukraine.de>.
21. Офіційний сайт Організації економічного співробітництва і розвитку. www.oecd.org.
22. Офіційний сайт Світової організації торгівлі. <http://wto.org>.
23. Офіційний сайт Сільськогосподарської та продовольчої організації ООН. http://www.fao.org/index_en.htm.
24. Собкевич О. В., Шевченко А. В., Русан В. М. Пріоритети розвитку реального сектора в умовах війни та повоєнного відновлення економіки України. Київ: НІСД, 2024. 104 с. <https://doi.org/10.53679/NISS-analytrep.2024.03>
25. Про аграрні ноти: Закон України від 22.02.2024 р. № 3586-IX. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3586-20#Text>.
26. Про державну підтримку сільського господарства України: Закон України від 24.06.2004 р. № 1877-IV. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1877-15#Text>.
27. Русан В. М., Жураковська Л. А. Аграрний сектор України у 2023 році: складники стійкості, проблеми та перспективні завдання. К.: НІСД, 2024. https://niss.gov.ua/sites/default/files/2024-02/az_agrosector_15022024.pdf
28. Старікова Л. Спільна аграрна політика ЄС і завдання України в контексті євроінтеграції (план наближення політик і гармонізації законодавства). ГО Аграрний союз України. URL: http://www.aau.org.ua/media/publications/1891/files/CAP_2023_03_17_08_01_05_308554.pdf.
29. Dibrova Anatolii, Pankratova Liubov, Cheban Iryna. Simulation of Agricultural Policy Scenarios Using the AGMEMOD Model. ICTERI 2020. Proceedings of the 16th International Conference on ICT in Education, Research and Industrial Applications. Integration, Harmonization and Knowledge Transfer. Volume II: Workshops. Kharkiv, Ukraine, October 06-10, 2020. P.471-486.
30. Dibrova, A., & Dibrova, L., Chmil, A., & Dibrova, M. (2022). Forecasting the consequences of the cost of mineral fertilisers on the development of the corn market in Ukraine using AGMEMOD models. *Ekonomika APK*, 29(3), 23-41.
31. Forecasting the Consequences of the Cost of Mineral Fertilisers on the Development of the Corn Market in Ukraine Using AGMEMOD Models / A. Dibrova et al. *Ekonomika APK*. 2022. Vol. 29, no. 3. P. 23–41. URL: <https://doi.org/10.32317/2221-1055.202203023>
32. Gutsalenko L. V., Dibrova A. D., Koval N. I., Tsaruk N. G. Land market: realities of Ukraine and experience of Poland / *Academic Review*. 2024. Vol. 1, no. 60. P. 232–246. URL: <https://doi.org/10.32342/2074-5354-2024-1-60-17>
33. State support for agriculture in Ukraine in the post-war period / A. Dibrova et al. *Agricultural and Resource Economics: International Scientific E-Journal*. 2023. Vol. 9, no. 3. P. 49–76. URL: <https://doi.org/10.51599/are.2023.09.03.03>